

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

<p>Megjelen vasárnaponkint. Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fl. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor. Egyes szám ára 20 fillér.</p>	<p>Felelős szerkesztő és laptulajdonos: dr. Franciscy Lajos. Társszerkesztő: dr. Kaszala János.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz. Hirdetések árai: Egy háromhasábos petitsor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény. Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fl.</p>
---	--	--

Tanárok vakációja.

Az iskolák kapui bezárultak, a tanárok és tanulók tíz hónapi kemény munka után megkezdték szünidei pihenésüket.

Régi jó szokás szerint tanáraink — s hozzájuk vehetjük a tanítókat is — a vakációban testületi összejöveteleket szoktak tartani, gyűléseket és értekezleteket, melyeken a hivatásuk körébe eső ügyeket, anyagi és szellemi érdekeik előmozdításának módjait beszélnek meg. Helyes és üdvös szokás ez, hiszen a szünidei nyugalom és gondtalanság mindenképen kedvez a nyugodt tanácskozásnak, a szakdolgozók alapos megbeszélésének.

Mennyire növekednek ezeknek a tanári és tanítói gyűlések s értekezleteknek a jelentősége, mennyit nyernének azok fontosság és kihatás tekintetében, ha a tanácskozásaik körébe vont ügyekhez hozzásoroznák a tanári, illetőleg tanítói karnak *részvételét az ország szellemi közéletében*, első sorban ennek a közéletnek szervi működésében, a *sajtóban*.

Mert úgy áll ezidő szerint a dolog, hogy tanári- és tanító karunk a hazai sajtót — eltekintve a tanügyi szaklapoktól — úgyszólván teljesen elhanyagolja. Ritkaság az, ha ennek a karnak egy-egy tagja tollat vesz kezébe s a napi vagy

heti sajtó hasábjain valamely közérdekű kérdést felvet és kifejt. Kivételt e részben csak az internacionális irányokhoz tartozó tanárok és tanítók — mert ilyenek is vannak már nálunk, még pedig tekintélyes számban — képeznek, a kik az ő sajtójukat felkarolják, annak színvonalát szellemi közreműködésükkel emelik, annak termékeit időt és fáradságot nem kímélve terjesztik.

De a hazafias tanári és tanítói kar, főképp katolikus intézeteink tanári kara, talán ki sem fejezhető százalék — parányokban vesz csak részt a keresztény alapon álló és a nemzeti iránynak hódoló sajtó munkájában. Milyen hatalmas szellemi erőt kénytelen ennélfogva ez a sajtóra nézve éppen azoknak az érdekeknek felkarolása és sikeres szolgálata, melyek hazai közoktatásügyünkkel szerves kapcsolatban vannak.

Sokszor megirtuk már, hogy unikum az az egész világon és elmaradhatatlan szomorú következményeknek az okozója, hogy egy nemzet olyan végzetes könynyelműséggel engedi át az ipari és kereskedelmi élet terét idegen elemeknek, mint a hogy azt a magyar teszi. Épp ilyen egyedül álló s következményeiben talán még veszesebb kihatású az a jelenség,

hogy a magyar nemzet saját szellemi közéletének irányítását és vezetését száz és száz internacionális: szabad kőműves, szabad gondolkodó, demokrata, kazár, utcai és kávéházi sajtóbetyár kezeiben hagyja meg, ezeknek a termékeit megveszi, olvassa, a nemzeti ideálokat szolgáló sajtót pedig a hamupipóke szerepére kárhoztatja.

Ez a megfoghatatlan nemzeti könynyelműség okozza azt a mérhetetlen veszélyű bajt, melyet egyik előkelő fővárosi lapunk imigyen panaszol fel:

„Nálunk minden szabad. A ki talán csak még tegnap került elő a Dob-utca legsötétebb rejtékéből, ma már lelkének minden mocskát szabadon zudíthatja a magyar törvényhozásra és nemzeti életünk vezetőire.“

„Névtelen semmik, a kiknek se tudásuk, se lelkiismeretük, álarcosan és hazugul rárontanak szennyirataikban nemzeti életünk szervezetére. Minél nagyobb a hazugság, annál ripókebb módon merészelnek vele a világ elé állani.“

Hát még hogyan zudítják ezek a sötét alakok lelküknek minden mocskát az egyházra, annak szolgálóira, hogyan a családi és egyéni becsületre, nemzeti történelmünk nagy alakjaira, összes nemzet- és államfentartó intézményeinkre.

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE“ TÁRCÁJA.

Petőfi az egri kispapok között.

Írta: Kéry Gyula.

Petőfi 1847-ben írt *Uti levelei*-ben keserű hangon emlékezik meg azon utról, melyet 1844. évi februáriusban tett meg gyalog Debreczenből Pestre, kopott ruhában, egy pár huszassal és egy kötet verssel.

— E kötet versben, — írja a költő, — volt egész reményem. Gondolám: ha eladhatom, jó, ha el nem adhatom, az is jó... mert akkor vagy éhen halok, vagy megfagyok, s vége lesz minden szenvedésnek... Iszonyu idő volt. A süvöltő szél havas esőt szórt reám... Arczomon megfagytak a könyvek, melyeket a zivater hidege és a nyomorúság fakasztott.

Igy ért a költő a hevesmegyei Andornakra, hol megpillantva a hótakarta egri hegyeket, elhatározta, hogy betér Egerbe és meglátogatja Pájer Antal és Viperina József katolikus papokat, kiknek irodalmi működését már évek óta figyelemmel kísérte. Ugy Pájer, mint Viperina, aki Tarkányi Béla írói néven szerepelt, már akkor jelentékeny nevet vívtak ki maguknak az egyházi

irodalom terén és költői műveik, melyekbe gyakran világi hang is vegyült, feltűnést keltek. Egyébként ők voltak oszlopai az egri papnevelőintézet magyar olvasókörének, melynek tagjai nemcsak érdeklődtek az irodalom iránt, hanem azt sikerrel művelték is.

Petőfi, Egerbe érve, a papnevelőintézetbe ment és ott beköszöntött a portáshoz, akinél ugyanakkor ott időzött Mendel János theológus. Mendel, aki később éppen Petőfi rábeszélésének hatása alatt nevét megmagyarosította, jeles papja lett az egyházmegyének. 1895-ben meglátogattam őt, s kérésre több érdekes dolgot mondott el, mint Petőfi egri látogatásának szem- és fültanuja.

Kopott, átázott gallérköpenyben, sáros ruhában, vászontarisznyával a hátán és kezében bortal lépett be a sovány, beesett arcú ifju. Megpillantva a portást, így szólt hozzá:

— Egy főtisztelendő úrtól, kivel az utcán találkoztam, hallom, hogy Pájer Antal nem lakik Egerben és hogy Fűzes-Abonyba neveztek ki káplánnak. Rendkívül sajnálom, hogy nem találkozhatom vele. De ugye, Tarkányi Béla itt lakik?

A portás, aki nem tudta, hogy Tarkányi Béla írói neve Viperina Józsefnek, a „száraz-

kaplán“-nak*, ki a papnevelőben lakik és onnan jár naponta az érseki kancelláriába, hirtelen ezt válaszolta:

— Tarkányi nevű nem lakik itt.**

Mendel azonban közbeszólt és helyreigazította a portás tévedését, kijelentvén, hogy igenis Tarkányi Béla, kinek voltaképpen Viperina József a neve, itt lakik, azonban tegnap vidékre utazott és csak éjjel jön haza.

Az ifju idegen megköszönte a felvilágosítást és eltávozott.

Esti harangszó után a refektoriumban vacsorára gyűltek össze a kispapok, midőn a portás Mendelnek levelet hozott azzal a kéréssel: adja át holnap Viperinának.

— Az a fiatal diákkéle ember küldi, — mondotta a portás — aki ma reggel Viperinát kereste, s ma este is itt volt.

Mendel másnap átadta Viperinának a levelet mely Tarkányi Béla névre volt címezve.

Alig olvasta el Tarkányi a levelet, néhány perccel később már megjelent Petőfi. Tarkányi

* Azokat a végzett theológusokat hívják így, akik 24-ik életévüket nem töltötték be és még nincsenek felszentelve.

** Viperina csak később, felszentelése után nyert felsőbb engedélyt a Tarkányi Béla név fölvetelére.

De hát ezek az alakok nem kerül-
nének elő a Dob-utca sötét rejtekeiből,
ezek a névtelen semmik nem mernének
garázdálkodni piszkos sajtójukban népünk
és nemzetünk legértékesebb javai ellen,
ha a magyar értelmiség úgy szellemileg,
mint anyagilag a jó irányú, tisztességes
sajtót karolná fel. Mert akkor annak a
szennysajtónak nem volna levegője, meg-
fulladna abban a miazmás sötét ketrec-
ben, melybe őt a nemzeti becsület érzése
visszakergetné.

A magyar értelmiségnek azt az osz-
tályát pedig, mely első sorban van hivatva
a becsületes magyar sajtót szellemileg
támogatni, erőssé tenni, felvirágoztatni, a
tanári és tanítói kar alkotja. Ennél a kar-
nál találjuk a legtöbb irodalmilag képzett
és a sajtóirodalom művelésére alkalmas
embert. Ne kicsinyelje senki sem ezt a
foglalkozást. Tudás és művészet bizony
az is, ha valaki egy akár tanügyi akár
közgazdasági, társadalmi, vagy politikai
kérdésről egy rövid cikk keretében, de a
nagy közönséget eléggé tájékoztató mó-
don ír. Tudás és sokszor nagyobb mű-
vészet ez, mint hosszú cikkekben érteke-
zésekben fejtegetni valamely tételt, a hol
a gondolatok kibontása és tömörítése sem
olyan szabatoságot, sem olyan ügyessé-
get nem igényel.

Tanári és tanítói karunk hazafiasnak
vallja magát és az is. A haza egy olyan valósá-
g, mint a minő a vallás, a jog, becsület,
igazság, szeretet, a melyeket csak eszményi
kultusz által lehet fentartani és gyarapítani.
Az eszmények pedig úgy függenek össze,
mint a láncszemek. Ha az egyik megcsor-
bul, vagy elpusztul, utána pusztul a többi is.
A templomok oltárai, ha ledőlnek, min-
denütt maguk alá temetik a haza oltárát
és a többi oltárokat is.

Azért a hazafiság apostolai, legyenek
egyszersmind az egyháznak, a jognak,
becsület és tisztességnek az apostolai is.
És legyenek azokká ne csak az iskolá-

rendkívül szívesen fogadta a költőt, kinek érke-
zését Mendel révén csakhamar a kispapok is meg-
tudták, mire valamennyien a költő lakására siettek.

Petőfi megjelenése általános meglepetést
keltett. A halovány arcú, vézna ifjában senki sem
sejtette volna a tüzesvérű költőt, aki szerényen
állt a kispapok előtt kopott ruhában. De a meg-
lepetés csak rövid ideig tartott, mert mikor
Tárkányi kérésére előszedte tarisznyájából költe-
ményeinek kéziratát, az igénytelen ifjú hirtelen
büszkén fölemelte fejét, szemei tűzben égtek és
megrázó erővel szavalta el „Végszó” című költe-
ményét. A kispapok tapsoltak és a többi költe-
ményt is hallani kívánták, azonban megszólalt a
szeminárium csengettyűje studiumra. A kispapok-
nak távoznok kellett. Később Tárkányi az érseki
kancelláriába ment, Petőfi pedig a számára kijelölt
szobába vonult és dolgozott.

A költő harmadfél napot töltött az egri kis-
papok körében. Együtt ebédelt és vacsorázott
velük, s meleg barátságot kötött valamennyivel.
A lelkes, vendégszerető kispapok valósággal becéz-
gették a költőt, aki sorra elszavalta nekik leg-
újabb költeményeit és sok érdekes dolgot mondott el
katona- és vándoreletének változatos eseményeiből.

Volt a kispapok között egy lengyel szármá-
zású is, akinek Petőfi a legnagyobb elragadtatás

ban, hanem a szellemi közélet piacán is:
a sajtóban.

Ha a vakációban tartandó tanári és
tanítói gyűlések, értekezletek, ezt a nagy
horderejű ügyet megbeszélnék és szer-
veznék, olyan munkát végeznének, mely-
nek áldásai méltóképen tetéznék be ta-
nári és tanítói karunk kulturmissiói tevő-
kenységét.

Az aratás. Megkezdődött és javában fo-
lyik Magyarország legnagyobb és legfontosabb
gazdasági munkája, az aratás. Rakásra hull a
szántóföldek sárga rengetege a villogó kaszák
éles vágásai alatt. Hogy milyen lesz a termés,
mit lehet várni a rendekre vágott gabonától, azt
a tapasztalt gazda szeme már észreveszi, látja.
Vannak vidékek, a hol a termés jó, sőt nagyon
jó lesz, általában azonban az országnak gyenge
középtermeke van kilátása. Pedig a szertelen
drágaságot csak egy általánosan jó termés bírná
ellensúlyozni és csökkenteni. Hazánk éghajlati
viszonyai között azonban a jó termés igazi fehér
holló és az is lesz mindaddig, a míg az egyoldalú
gazdasági rendszert a sokféle természet rend-
szerével fel nem váltjuk. A szemes növények, a
gabonafélék termelése nálunk túlteng a gazdasági
érdekek nagy kárára. Ha valamely évnek az idő-
járása a gabona fejlődésének nem kedvez, visszama-
rad és elsatnyul az ország egész termése s a
gazdaközönség válságos helyzetbe jut. Míg a hol
a termelés sokféle, a hol a gazdálkodási súlypont
arányosan nehezedik a szemes és a leveles növé-
nyekre, ott az időjárás szeszélyei a termésben
általános romlást ritkán okoznak, mert a mi az
egyik növénynek árt, az egy másiknak eset-
leg használ, vagy nem árt annyira. Isten áldása száll
a földre az aratás adományában, az emberi értelem
és szorgalom dolga odahatni, hogy ez az áldás
minél bőségesebb legyen.

Horvát Sándor jubileuma. 1868—1908.

Emitést tettünk már Horvát Sándor fő-
gimnáziumi igazgató jubileumáról. A ritka évfor-
dulóról tanügyi munkatársunk szívesességéből a
következő tudósítást vettük:

Horvát Sándor c. kir. főigazgató, a nyitrai
r. kath. főgimn. igazgatója jubileumot ül. *Negyven
esztendője* annak, hogy a tanügy szolgálatában áll.

Negyven év egész emberöltő, nagy idő min-
den pályán, de különösen a tanárin az. Negyven

hangján szolt a lengyel nyelv szépségeiről. El-
mondta, hogy vándorlása közben megismerkedett
egy lengyel vándorszínészszel, aki gyönyörű len-
gyel dalokat énekelt. Németül beszélhetett csak
vele — ugymond — a mely nyelvet gyűlöli, de
inkább németül beszélt, csakhogy azokat a szép
lengyel dalokat hallhassa.

Az egyik kispap a költő obsitját olvasva,
megkérdezte tőle, hogy miként lett Petrovics-ból
Petőfi? Nagy érdeklődés közt beszélte el ekkor
a költő, hogy atyja, aki őt a mészárosmesterségre
szánta, egy időben megtiltotta neki a Petrovics név
viselését. Attól félt, hogy az országban szana-szét
vagáló fia még szégyent hoz nevére és sehonnai nap-
lopó lesz. Egy levelében aztán a költő csakhamar
megnyugtatta atyját, hogy ne féljen: a Petrovics
nevet nem fogja beszennyezni, annál kevésbbé, mert
már nem Petrovicsnak, hanem Petőfi-nek hívják.

Petrovicsból pedig — beszélte tovább a
költő — úgy lett Petőfi, hogy egy szerb ismerő-
se megmagyarázta neki a Petrovics név értel-
mét, ami *Péterfi*-t jelent. Kezdetben *Péterfi*-re,
Péteri-re gondolt, de legjobb hangzásának *Petőfi*-t
találta és ennel is maradt.

Ezzel kapcsolatosan aztán a költő lelkesen
biztatta az idegen nevű kispapokat, hogy magyaro-
sítsák meg nevüket. Mendelnek oda is kiáltotta:

évig élni és dolgozni egy hivatás körében érdem.
Negyven évig élni és dolgozni egy terhes és
fontos élethivatás körében, melynek célja az
ifjuságnak, a nemzet jövő vezető elemének
lelkét megtölteni szellemi és erkölcsi tartalommal
s e nehéz munkában, e tövises pályán soha nem
lankadó buzgósággal megállani a helyet, elévül-
hetetlen érdem. Horvát Sándor megnyugvással
tekinthet megfutott pályájára, mert azon mind-
végig bölcseséggel és a tanügy igazi szeretetével
haladt.

Két jellemző vonás vonul végig a jubiláns
negyven éves működésén. Két ragyogó gyöngy-
szem ez a ő érdemkoszorújában. Az egyik az
ifjuság iránt érzett *szeretete*. Egész nemzedéket
nevelt föl negyven év alatt. S ez a nemzedék a
szellemi és erkölcsi hatáson kívül szeretetét
érezte és érzi első sorban. Nagy szív lakozik
benne. Az ifjuságnak valósággal atyja. Szerete-
tével csak *akarateréje* vetekedhetik.

A munka az ő igazi eleme. S ebben mind
a tanároknak, mind az ifjuságnak követendő pél-
dát nyújtott. Goethe mondja, hogy a nap vég-
telenül hosszú annak, a ki nem tudja, hogyan
értékesítse és használja fel azt. A jubilánsnak
— mondhatni — végtelenül rövid, mert annak
egyetlen percét sem engedni elmulni anélkül, hogy
nem értékesítené.

A gimnáziumi épületben a téli hónapokban
két kivilágított ablak mered a sötétbe, s jelzi,
hogy bent, az igazgatói irodában foly a munka,
nem csak a hivatalos idő alatt, hanem azon túl
is, naponként este 8 óráig. Hivatalos kötelmein
kívül egyéb önként vállalt ügyek minden erejét
és idejét lekötik.

Oly népes intézetnek, minő a nyitrai fő-
gimnázium s a piarista rendháznak vezetése két
emberre is elegendő munkát róvna; s ő ezt a
két terhes hivatalt két évtizeden át egyedül
viseli. Évek óta vezet mint a Zoborhegy község
elnöke ennek ügyeit. Igazgatója a Nyitvár-
megyei Muzeumnak és a szt. Ágoston-egyesület-
nek, melynek vagyona az ő buzgósága következe-
tében megközelíti a negyvenezer koronát s éven-
ként 250—300 tanulót lát el iskolai könyvekkel.
1870 óta, midőn Nyitrán megalapítója lett a
magyar önképző körnek, minden hazafias irányú
társadalmi mozgalomnak lelkes apostola.

Horvát Sándor Csepregen, Sopron vmegyében
1844. május hó 2-án született. A középiskolát
Közegen, Sopronban és Győrött végezte.
1863-ban növendéke lett a győri papnevelő inté-
zetnek; innen 1867. szeptember 8-án mint más-
odéves theologus a kegyes tanítórendbe lépett.
A Váczott töltött próbaév után 1869—69-ben

— Parolát ide, Mendel, hogy Mendelényi
lesz!

A kispapok marasztalták a költőt, hogy töltsön
körükben legalább egy hetet, de Petőfi-nek
nem volt maradása. Sietett Pestre, hogy verseinek
mielőbb kiadót találjon.

Elutazása előtt Tárkányi a kispapok köré-
ben gyűjtött pénzt utiköltségül nyújtotta át a
költőnek, de hogy önrizetét meg ne sértse, oly-
képpen, mintha az előfizetési díj lenne a majd
Pesten kiadandó verskötetre.

Szeretetteljes bucsuzás után elindult a költő
Pest felé, lelkében az Egri hangok strófájával:

Elvirult már a magyarnak
Tettvirágos tavasza!
Hosszú gyáva tespedésben
Pang, sinlődik e haza.
Megjövend-e még az elszállt
Kikelet?
Lesz virány e régtől puszta
Hon felett? . . .

A költő, midőn versei megjelentek, nem
feledkezett meg az egri kispapokról, hanem a
tőlük kapott összegnek megfelelő példányokat
elküldte Tárkányinak. Azok közül való az a pél-
dány is, melyet Mendelényi Gábor földbirtokos
ajándékozott a Petőfi-társaságnak.

Kecskeméten, 1869—70-ben Nyitrán volt tanár. 1870-ben pappá szenteltetvén Vácra és Szegedre küldték gimnáziumi tanárnak, hol megszerezvén a tanári oklevelet 1879-ig működött. 1879—80-ig Kolozsvárott, 1880—86-ig Veszprémben tanított 1886 óta a nyitrai r. kath. főgimnázium igazgatója. 1890-ben a rendház főnöke s a piarista hittudományi intézet igazgató-tanára, míg az intézetet Kolozsvárra helyezték. 1906-ban a rend kormánytanácsossá választotta.

Az ifjúsági lapokba irt 1868—69-ben névtelenül; munkatársa volt a Szegedi Híradónak s belmunkatársa az 1878-ban alapított Szegedi Naplónak. Programértékezői a szegedi r. kath. főgimnázium értesítőjében (1875. Berzsenyi Dániel lyrai költészetének főbb vonásai, 1879. Emlékirat Szeged újáteremtése ügyében), a kolozsvári r. k. főgimnázium Értesítőjében (1880. Önképzőkörök a jelenlegi iskolai rendszerben) és a nyitrai r. k. főgimn. Értesítőjében (1906. A Nyitra-megyeyi Muzeum keletkezésének története) jelentek meg. 1896-ban jelent meg az Okmánytár a piaristák nyitrai kollégiumának történetéhez 1698—1849. I. köt. — A nyitrai kollégium és a kegyesrendiek XVIII. századbéli tanításügyének története c. kéziratban levő műve még nem jelent meg.

A főgimnázium tanári kara és ifjúsága jubileuma alkalmából június hó 28-án ünnepelte, a jubiláns kívánságára a nyilvánosság teljes kizárásával.

A Te Deumot és szt. misét Szabó János gimn. tanár végezte. Utána a tanári kar és az ifjúság a földiszított tornacsarnokban gyülekezett, hogy ősz vezérét ünnepelje. A tanári kar és az ifjúság a jubiláns érdemei elismerésül remekül kidolgozott ezüst babérokörrel lepte meg. A tanári kar nevében Ferenczi József tanár mondotta az üdvözlő beszédet. Megható közvetlenséggel vázolta a jubiláns életét, kiemelte érdemeit, amelyek a kötelesség példászerű teljesítésében és az ifjúság odaadó szeretetében csúcsosodnak ki. Az ifjúság nevében Kostyál István I. B) oszt. tanuló tolmácsolta az ifjúság érzelmeit és háláját. Gáspár József dr. alkalmi óráját Balázsovich Gyula végzett VIII. o. t. szavalta nagy hatással. Az ünnepély végén a jubiláns meleg szavakkal köszönte meg a külsőségeiben egyszerű, de szívből fakadó óvációt.

A Közművelődési Ház.

Nem akarjuk kicsinyelni a Nyitrán építendő Közművelődési Ház jelentőségét, nem a kultuszminiszternek városunk iránt tanúsított jóindulatát, nem akarjuk leszállítani annak a buzgó fáradozásnak értékét, melyet ezen épület ügyében első sorban városunk érdemes képviselője Mérey Lajos kifejtett, de éppen ezen tiszteletreméltó tényezők iránt őszinte hálaból kifolyólag szükségesnek tartjuk, hogy a tervezett épület fontosságát reklámszerű hamis lármával ne nagyítsuk.

A ki többet mond az építendő ház rendeltetése és méreteiről, mint a mennyi azokból terveztetik és tényleg megvalósulni fog, az a közönséget a csalódás kellemetlenségének s az egész szép intézményt a kicsinyítés, sőt talán a megvetés érzésének teszi ki.

Pedig a FMKE azon köreiben, a hol a reklám csináláson kívül másra nem értenek, már eddig is kettős valótlanúságot kürtöltek ki. Az egyik az, hogy a kulturpalotát ők eszközölték ki; a másik pedig az, hogy az új épület egy nagyszabású néprajzi múzeumnak a jellegével fog birni, mely az egész Felvidék kulturájának gócpontjául fog szolgálni.

Hogy városunk orsz. képviselőjén kívül a FMKE jelenlegi elnökének is hathatós része van a kulturpalota kieszközlésében, az való igaz. Azok a bizonyos nagyhangú urak azonban csak az ötödik kerék szerepét játszották a dologban, a közművelődési ház nélkülök is meg lett volna.

A mi pedig az épület rendeltetését és méreteit illeti, nincs másról szó, mint egy takaros kis vidéki múzeumból, minőt a külföldnek minden

központi fekvésű, jelentékenyebb városában találhatunk.

Kiviláglik ez a kultuszminiszter leiratából, melyet az alábbiakban szó szerint közlünk:

Méltóságos Gróf, Főispán Úr!

Van szerencsém Méltóságoddal tudatni, hogy tekintettel arra, hogy Nyitra az ország északnyugati részében a magyar nemzeti és közművelődési mozgalmaknak már a FMKE révén is középpontjául tekinthető, elvben elhatároztam hozzájárulni ahhoz, hogy Nyitrán az e tekintetben kiszemelt vidéki városok között első sorban egy célszerű Közművelődési Ház épüljön.

Természetesen e Közművelődési Ház építési költségeit nem vállalhatom el egészen, mert az e célra igénybe vehető javadalmak rendeltetése abban áll, hogy velök segítségére lehessen azoknak a városoknak, melyek ilyen házak építésére vállalkoznak. Felkérem tehát Méltóságodat, hogy szives tudomásul véve ez elhatározásomat, méltóztassék felhívni Nyitra város és Nyitra vármegye közönségét, valamint a Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesületet, hogy állapítsák meg azt a hozzájárulást, mely lehetővé teszi, hogy a részemről nyújtandó mérsékelt összegű segítséggel Nyitrán a Közművelődési Ház mentől előbb felépíthető legyen.

Amennyiben az említett tényezők nem rendelkeznek elegendő kész pénztökével, talán a város, vagy vármegye törlesztéses kölcsönt vehetne fel, mely kölcsön annuitásának egy részét a törvényhozás hozzájárulásának kieszközlése után én vállalnám el tárcám terhére. De ez nem zárja ki azt sem, hogy tőke segélyt is nyújtsak.

Megjegyzem, hogy az építendő Közművelődési Ház semmi sztn alatt sem tervezhető nagyon költséges és fényes palotának, hanem olyan egyszerű, de azért művészi izlést kifejező épületnek, mely alkalmas arra, hogy a város és a vidék több irányú közművelődési munkásságának központja legyen. E célra legyen az épületben mindenek előtt egy 250—300 hallgató befogadására alkalmas előadó terem, az ismeretterjesztő felolvasások és sorozatos előadások számára, a melynek falain elhelyezhetők legyenek az állami vásárlásokból eredő és a vidéki városok között kiosztandó képzőművészeti alkotások is. Ezen kívül legyen egy-két kisebb előadó terem a természettudományi kísérletek bemutatására berendezve, néhány alkalmas könyvtári szoba és egy nagyobb olvasó-terem, muzeális szobák s a földszinten egy-két bolthelyiség melyekben az illető vidék népiipari termékei árultatnának, továbbá egy műterem is, melyben állandóan dolgozhatnak egy állami támogatással arra a vidékre kiküldött képzőművész.

Tisztelettel felkérem Méltóságodat, hogy e leiratom nyomán a további tárgyalást megindítani s ahhoz képest engem mentől előbb értesíteni méltóztassék arról, hogy az érdekelt város, megye és egyesület részéről mekkora segítség lesz felajánlható e célra? Minő módok és eszközök segítségével vélik ők megvalósíthatónak azt, hogy az óhajtott Közművelődési Ház Nyitrán mentől előbb felépüljön.

Néppárti értekezlet Nagytapolcsányban.

A kerület újjászervezése.

A sok személyi változás és a pártéletnek tespedése szükségessé tették a nagytapolcsányi választókerület újjászervezését. E célból a néppárt kerületi vezető emberei f. hó 2-án értekezletet tartottak Nagytapolcsányban Pokorny János építőmester vendégszerető hajlékában és megválasztották először a kerület tisztikarát, még pedig elnöknek újból a köztiszteletnek és feltétlen bizalomnak örvendő régi elnököt: dr. Vragassy Vilmos orvostudort, titkárnak: Pázsitka (Páldi) Vilmos karnagyot, alelnökké: dr. Janda József és Markovics János esperes plébánosokat, pénztárossá Pokorny János építőmestert. Azután megválasztották a központi intézőbizottságot, amelynek elnöke: Gramantik Ágoston kórházi lelkész, jegyzője Hulényi János ügyvédjelölt, tagjai — a tisztikaron kívül — Petrás Lajos és Melisek Bernát lettek. Megválasztották továbbá a végrehajtóbizottságot, amely a kerületi plébánosokon kívül az egyes

községekben kijelölt és még részben kijelölendő két-két bizalmi férfiból áll.

A déli vonattal megérkezett Jánoky-Madosányi Gyula képviselő, az országos Néppárt küldöttje. Rendkívül élénk eszmecsere fejlődött ki a legközelebbi teendők fölött, amelyben főképp Vragassy, Markovics, Gramantik, Janda, Petrás, Pázsitka és a számbokrétai kerület mesteri szervezője Paska István plébános vettek részt.

A néppárti sajtó terjesztését jelölték ki legelső teendőül. Az értekezleten mindvégig lelkes hangulat uralkodott, mert úgy a jelenlevők szóbeli, mint a nagy számban beérkezett írásbeli jelentések, úgyszintén a Nyitrapereszlényben nemrég tartott hatalmas néppárti gyűlés sikere arról tettek bizonyosságot, hogy a néppárt falánkszai törhetetlenül állanak és jöhetnek a legrosszabb idők, jöhetnek Stummer milliói és bérhada: az így szervezett seregen nem győznek a pokol kapui sem.

Ujdonságok.

Személyi hírek. Gróf Apponyi Lajos udvarnagy és nagyapponyi birtokos ki folyó évi július 1-én Nyitrapereszlényben tett látogatást fia Gyula gróf kíséretében Janda József dr. esperes plébánosnál, a jövő hét folyamán családjával egy havi tartózkodásra Dobrauba utazik. — Filkorn Jenő, dr. Krajcsovic István nyitrai káplánok, dr. Kmetykó Károly kiszucaujhelyi Ronchetti József hólaki káplánok, Krasznaynszky János trencsényi polg. iskolai igazgató részt vettek Budapesten a múlt hét folyamán tartott hitoktatói kongresszuson.

Az esztergomi egyházmegyéből. Ehengruber Viktor nadlányi plébános július hó folyamán nyugdíjba megy. Az ekkép megüresedő plébániára nagyon sok a jelentkező, a többi közt esperesek is kérik. Mégis, a mint értesülünk legkomolyabb jelöltek Bundala János dr., Liha Géza és Horváth Zsiga dr. fővárosi káplánok, a kik már 17—24 éves presbyterek. — Az atraki plébániát, mely még a tél folyamán árvult el, e hóban fogja elfoglalni az új plébános, Lovcsék Kálmán, ki annak idején a Szent Ferenc-rendnek kötelékébe tartozott. A plébániát eddig Bednár Pál vásárdi plébános adminisztrálta.

Hymen. Lóry Jenő nyitrai vidéki kéményspró mester örök hűségét esküdött Strehammer Józsa úrhölgynek, Strehammer Antal nyitrai birtokos bájos leányának. — Dr. Tombor Valér, okl. gyógyszerész f. hó 6-án délelőtt 11 órakor vezeti oltárhoz Nyitrán, az irtalmas nővérek templomában Névery Margit úrhölgyet, Névery Ignác nyitrai kir. tablabiró bájos leányát.

Papszentelés. Gróf Batthyány Vilmos, püspök-coadjutor, ma vasárnap szenteli áldozópapokká a nyitrai nagyobb papnevelőintézet IV. é. növendékeit, névszerint: Anyistik Béla, Ballon Lajos, Bednárk Vincze, Czeizel Rezső, Kolos József, Stevula Márton és Szöllösy István végzett theologusok, illetve diakonusokat. A szentelés a székesegyházban lesz reggel 9 órakor. Az új papok közül Czeizel Rezső hétfőn, Anyistik Béla kedden reggel 9 órakor tartják primiciájukat az irtalmas nővérek templomában.

Növendékpapok felvétele. A nyitrai nagyobb és kisebb papnevelőintézetbe a folyó hó 2-án tartott konkurzuson a theologiai tanfolyamra felvételtett Úrge József érettségivel. A kisebb papnevelő-intézetbe: Dojcsan Ferenc, Horváth Mihály, Fürstenzeller Rezső, Kvapil Lajos, Vajda János, Holba Róbert, Darola Jakab, Kunda Rezső, Tiszó Ferenc, Porubszky Mátyas, Póstyényi János. A jelentkezők száma 25 volt.

Kinevezések. A vármegye főispánja az alsóelefánti állami elemi iskola gondnoksághoz elnöké Csarada Aladar földbirtokost, tagokká: Vniczin Marton és Laczena József kisbirtokosokat; az aszósihoz elnöké Hencz János körjegyzőt, tagokká Szeszak Flór és Barczay György földműveseket; a broszóihoz elnöké Gregor Imre körjegyzőt, tagokká Frimmel Tivadar és Köberling Ignác kereskedőket; a cabajaihoz elnöké Szirányi Géza földbirtokost, tagokká Szabó István körjegyzőt és Klapfer Lipót bérölt; a nagytapolcsányihoz elnöké Kloiczky Lajos körjegyzőt, tagokká Markovich Alajos járási főszolgabíró, dr. Adda Viktor járási orvost, Váray József kir. járásbíró és dr. Petrikovics Aladar ügyvédet; a

nyitraiáinkaihoz elnökké Thuróczy Vilmos v. b. t. tanácsos földbirtokost, tagokká Adler Dávid földbirtokost és Jankovics Imre körjegyzőt; a *suránkaihoz* elnökké Emődy József földbirtokost, tagokká Konyakovszky Ferenc plebánost, Weber János és Steinmann Herman földbirtokosokat; a *verbőczihoz* elnökké Kiss Ferenc községi jegyzőt, tagokká Altmann Manó és Melichárek János földbirtokosokat kinevezte.

Miniszeri köszönet. A közoktatásügyi miniszter Bende Imre nyitrai püspöknek és Potucsek János szolopnai róm. kath. esperesnek, a Felső-Mogyoród községi róm. kath. iskola építési költségeire adott 1000—1000 korona adományért köszönetét nyilvánította.

Uj segédtanfelügyelők. Az ujonnan rendszeresített segédtanfelügyelői állások betöltéséből kifolyólag, a vallás és közoktatásügyi miniszter Bárdos Ádám állami polgári iskolai tanítót Nyitra megyébe segédtanfelügyelőnek nevezte ki. — Hasonló minőségben nevezetett ki dr. Zelenka Frigyes okl. állami el. iskolai tanító Trencsén-megyébe, mindkettő a IX. fizetési osztályba.

Városi közgyűlés. Nyitra város képviselőtestülete hosszú tárgysorozattal, azonban igen gyér érdeklődés mellett mult hó 30-án d. u. 3 órakor tartotta meg rendes havi közgyűlését. A tárgysorozatra tűzött dolgok legnagyobb része jelentéktelen házi dolog, csupán az új római katolikus központi népiszkolai épület felépítése s a Váralja-utca kövezése körül indult meg hevesebb vita. Az iskolai épület felépítése körüli teendők megakasztása s az építkezés elodázása volt célba véve a képviselőtestületi tagok egy részénél, tervük azonban a józanabb rész energiáján megbiúsult s határozottá emeltetett, hogy az építkezés keresztülvitelével Tomaszek János nyitrai építővállalkozó megbizatik s neki a munka kiadatik. Így tehát most már az iskolai épület ügye befejezett dolog.

A Váralja-utca kövezése és csatornázása a közgyűlésen egy lépéssel sem haladt előre, sőt hátra tolatott. Nyitra vármegye törvényhatósági bizottsága, mint az előre látható volt, feloldotta a városi képviselőtestületnek e tárgyban hozott határozatát és pedig főképen azért, mert a csatornázást nem a föld alatt zártan, hanem nyíltan a föld színén vette tervbe kiépíteni. A városi képviselőtestület, bár a földalatti csatornázás fontos előnyét, különösen közegészségi szempontból, Steiner Gyula képviselőtestületi tag fényesen beigazolta felszámolásában s bár a szakértői vélemény is a földalatti csatornázás mellett foglalt állást, ismét csak a nyílt földszínen lévő csatornázás mellett döntött. A képviselőtestület ezen határozatával a Váralja-utca kövezésének ügye ismét hosszú időre el van temetve s mivel a városi képviselőtestületnek célra nem vezető eljárásában csakis ez szempont lehetett irányadó, hozott határozatával ezt el is érte.

A város által felveendő 10,000 K. kölcsön iránt beleegyező határozatot hozott a képviselőtestület, s végül a fontosabb tárgyak közül kedvezően intézte el Guttman Izidor sörcsarnoktulajdonos azon kérelmét, hogy helyiségében pilseni sört is kímérhessen, kötelezte azonban a sörcsarnoktulajdonost, hogy ezen kedvezmény fejében a város területéből bérelt kioszkért a bér kétszeresét fizesse. Végül megjegyezzük még, hogy a napirend előtt Jeszenszky Alajos apátkanonok interpellált a várost elárasztó sok idegen koldus ügyében, utalva azon sok visszaélésre, melyet ezek elkövetnek s sürgős intézkedést kért.

Huszár bravúr. Szathmáry Szabó Béla, aradi huszárhadnagy lóháton indult el Aradról, hogy egy 20,000 koronás fogadás reményében egész Brünnig lovagoljon, a hova 72 óra alatt kellett megérkeznie. A huszárhadnagy, a ki útközben Ersekújvárott is megpihent, a fogadást fényesen megnyerte, a mennyiben a kitűzött időn belül elég jó kondícióban benyargalt Brünnbe, a hol nagy óvációkkal fogadták. A lovaszt az egész uton automobil kísérte, melyen az ellenőrző tisztek utaztak.

Kitüntetett cseléd. Mocny Jánost, ki 40 éve szolgál a budapesti szemináriumnak nyitra-pereszlenyi birtokán, a földmivelésügyi miniszter 50 koronával és diszoklevéllel tüntette ki. A jutalmat folyó hó 28-án adta át a kitüntetett cselédnek Markovics Alajos főbíró. Dr. Janda József esperes plebános ez alkalommal az egybegyűlt nagy közönséghez a munka becséről meghatározott beszédet intézett. Az ünnepség után Pírchala Imre gazdatiszt vendégszerető házána jött össze a jelen volt intelligencia, a hol fényes megvendégesítésben részesült. Az uradalom és a gazdatiszt jóvoltából a cseléd is bő lakomát élvezett.

A bajmóczy vár építését két év leforgása alatt teljesen be fogják fejezni. Azon híresztelés, mintha gróf Pálffy János után a párizsi pénzintézetekben óriási összegű utótság maradt volna hátra, nem felel meg a valóságnak.

Az aratás Nyitra vármegyében egész N.-tapolesányig már mindenütt javában folyik. Sok helyen nagyon besült a szem. Ha tovább fog tartani a szárazság, a burgonya, répa és kukorica nagyon fogyatékos termést fog adni.

Iskolai értesítők. I. A Páli Szt. Vincéről nevezett irgalmas Nővérek vezetés alatt álló trencsén-i róm. kath. leánynevelő intézet Értesítője, az 1907/8. tanévről. Közrebocsátja az intézet előjárósága. Sorrendben elsőnek vettük és első helyen ismertetjük ezt a gonddal összeállított Értesítőt, mely két szempontból figyelemre méltó. Először azért, mert most először jelenik meg; másodsor és főképp azért, mert szemünk elé tárja a nyitrai egyházmegyének egyik szépen sarjadó, sok reményre jogosított vetését a trencsén-i kath. polgári leányiskolát és a vele összekötött internátust. Ha örül a gazda, midőn látja, hogy az általa fáradsággal, áldozatokkal és virrasztó gonddal megmunkált föld viránnyá alakult át, melyen a jövőd bő termés reménye zöldel, vajjon ne örüljenek-e mindnyájan, a kik ezen intézet megalakításában részt vettek, annak a sokat ígérő, szép kezdetnek, mely az intézet pályafutásán a siker jegyében emelt homlokteret alkotja. Az intézet iskolái nyilvános jellegűek s állanak: kisedővőből, négy osztályú elemi iskola, négy osztályú polgári iskolából, melyekhez kiegészítésül magán jellegű varróniskola csatlakozik. Az *internátusban*, melyre külön is felhívjuk a szülők figyelmét, a növendékek az ellátásért havonként 30 koronát fizetnek. A kizárólag polgári iskolai növendékeket befogadó internátusban, a mult évben 59 növendék lakott, a mi igazán szép szám, különösen ha figyelembe vesszük, hogy az intézetnek sem kedvezményes, sem díjmentes, sem alapítványi helyei nincsenek. Az elemi iskolának 167, a polgárinak 116 tanulója volt. A varró iskolát 36-an látogattak köztük feltűnő sok (17) izraelita, a mi jellemző. A gyakorlati tudást ime mily mohón keresi a zsidóság, ellép minden teret a hol azt megszerezheti magának, mfg mi idegenkedünk tőle. A mi keresztény gyermekeinket kötelel kell a gyakorlati foglalkozások felé húzni. — Az intézet élén *Fücsök* Kunigunda irg. nővér főnöknő és *Krasznayánszky* János igazgató-hitoktató állanak.

Telefonhasználat. A telefonhasználó közönség figyelmét felhívjuk azon körülményre, hogy Nyitra város területén a központnak felhívásánál nem keli onnan semmiféle visszacsengést várni, mert a központ felcsengéskor azonnal jelentkeznek.

Katholikus népszövetségi mozgalom. *Vágújhelyen* gróf Pongrácz Adolf, vál. püspök, vágújhelyi prépost kezdeményezésére június hó 28-án nagy népszövetségi mozgalom volt. A helybeli és vidéki értelmiség szintén nagy számban volt képviselve a népgyűlésen. Ott volt többi között: gróf Pongrácz Gusztávné, gróf Pongrácz János, lovag *Chvalibogovszky* Sándor, *Szokol* János, *Bernkopf* Alfonz, *Petrásek* József, *Graucsics* Mihály, *Soller* Károly, *Asztalos*, *Haym*, *Trncsek*, *Klascó* tisztviselek, stb. A népgyűlést gróf Pongrácz Adolf nyitotta meg, utána beszélt *Ernszt* Sándor, országgyűlési képviselő, végül *Bresztyenszky* Kálmán, országgyűlési képviselő. *Bresztyenszky* beszéde alatt az ellenséges lapok folytonos izgatásain felbuzdulva, egy helybeli szocialdemokrata megpróbált közbekiáltani, hanem a közönség nyomban a helyszínen elvette a vállalkozástól a kedvét. Azonnal 200-nál többen iratkoztak be. Az iratkozás tovább folyik.

Nagylapás. A kath. Népszövetség június hó 28-án *Ernyei* Pál plebános, helyi igazgató elnöklésével sikerült gyűlést tartott, a melyen *Ernyei* Pál plebános hatásos beszédet intézett a nagy számmal egybegyűlt tagokhoz.

Bodók. A kath. Népszövetség *Gyepes* Boldizsár, helyi igazgató elnöklésével rendkívül népes gyűlést tartott, a melyen *Karsay* Imre pogrányi plebános és *Gyepes* Boldizsár helyi igazgató mondtak sikerült beszédeket.

Pográny. A kath. Népszövetség június hó 29-én nagy sikerű gyűlést tartott, *Karsay* Imre plebános, helyi igazgató elnöklésével. Az impozáns számban egybegyűlt tagok, akik között ott láttuk az egész községi előjáróságot, *Bihary* Gyula körjegyzővel az élén, be sem férték mind a tágas iskolaterembe. *Karsay* Imre plebános, lelkes megnyitó szavai után *Jánoky-Madocsányi*

Gyula orsz. képviselő fejtegette az agitációs vassárnapok célját és jelentőségét. A beszédeket mind óriási lelkesedéssel hallgatták. *Karsay* plebános szép záróbeszéde fejezte be a sikertűl gyűlést.

Geszthe. A kath. Népszövetség június 29-én *Molnár* József bíró, helyi igazgató elnöklésével sikerült gyűlést tartott, a melyen szép beszédben szólt a Népszövetségről.

Tardoskeden, a Katholikus Népszövetség június 28-án nagy érdeklődés mellett véglegesen szerveztetett. Dr. *Machovich* Gyula lelkesítő beszéde után a tagoknak eddig tekintélyes száma ujjabbakkal szaporodott. Helyi igazgatónak megválasztott dr. *Machovich* Gyula. Csoportvezetők: *Klász* Ágoston, *Szögyényi* Máté, *Tóth* Ferenc, *Vanya* János, *Vanya* Ambrus, *Bogdán* András, és *Bencze* Dömötör.

Pobedimben, melyhez *Vagszerdahely* és *Basó* leányházak is tartoznak, június 29-én *Bernkopf* Alfonz plebános, *Sztollár* Tamás és *Petrásek* Ágoston káplánok lelkesítésére megalakult a Népszövetség 115 taggal. Helyi igazgató *Bernkopf* Alfonz plebános lett.

Vágkohányban, a róm. kath. iskolában *Recska* Zsigmond plebános elnöklésével Szt. Péter és Pál ünnepén népes értekezlet tartott, mely e túlnyomóan evangélikus vidéken a jelen voltak nagy lelkesedése között alakította meg a Népszövetséget. Örvedetes jelenségnek vehető, hogy a környékbeli intelligens elem is beiratkozott szép számban. A gyűlés végén tagfelvételt volt, a helyszínen mindjárt 110 tag iratkozott be. Elnökül *Recska* Zsigmondot választották meg, tiszteletbeli igazgató-elnökül pedig gróf *Sizzo* Noris Kristóf adámfalvi nagybirtokost. A megalakult Népszövetség táviratilag üdvözölte gróf *Zichy* Nándort, dr. *Prohászka* Ottokár püspököt és *Rakovszky* Istvánt.

Prasiczon július hó 5-én délelőtt 11 órakor Katholikus Népszövetségi gyűlés tartatik, amelyen *Gramantik* Ágoston, központi kiküldött fogja a Népszövetséget ismertetni.

Semptén, június 29-én népes gyűlés volt, melyen *Jankovics* István plebános, helyi igazgató, *Klattan* Imre gazda és *Lehoczky* József köztisztviselő beszéltek. Több új tag jelentkezett.

Csontváz egy várromon. *Mocsonoki* levelezőnk írja: Folyó hó 1-én egy *mocsonoki* társaság, mely *Máriavölgybe* indult ki, útközben megtekintette a borostyánkői várromokat. A romok északnyugati oldalán egy ablakfülkében épen a társaság ott időzése alatt véletlenül rábukkantak egy emberi csontvárra. Még az nap délután ki jöttek a hivatalos közegek s azok jelenlétében a csendörök ledobálták a csontvárat. A csontváron teli vadászruha volt. Zsebeiben találtak egy kis könyvet, melybe versek voltak írva, az utolsó 1900. decemberéből való. Megtalálták nála a munkakönyvet is. Neve *Római* Mihály, született *Csejthén* 1862. évben, foglalkozására nézve ácssegéd. Jobbhalántékán a csont át volt löve, a forgópisztoly a zsebében volt. Találtak nála rózsafüzért is. Csodálatos, hogy a kiváltól 20 m. magasságban levő fülkébe miképen jutott. A környékbeliek azonban a nála talált fényképen fölírták őt, s elmondták, hogy *stomfai* csendör volt. A várron ezen helye beltűről csak 5 m. magasságban van, s létrával könnyen megközelíthető. Erre támaszkodva a hivatalos közegek is öngyilkosságot állapítottak meg.

Vizbefult lovak. *Aujeszky* József nyitrai műmalom-tulajdonos kocsisának vigyázatlansága folytán, e hó 2-án d. e. fél 12 órakor a malom vizgátja mellett álló szekeret, az eleje fogott lovak egy lejtőre tolták, a honnan a szekér megindulva, a magas kőfalról a 6—8 méter mélységű vízbe zuhant s magával rántotta a lovakat is, a melyeket azonnal elnyelte a víz s ott pusztultak el. A kár nem jelentékeny.

Rakoncátlanág. *Riczl* Ernő, 13 éves nyitrai suhanc mult hó 27-én Nyitra a Bástya-úton abban lelte kedvét, hogy gummparittyájából először a szolgabíró hivatali épületét bombázta, majd a járó-kelő utcai közönségre lövöldözött. A rendőrség vetett véget a veszedelmes ostromnak s a rakoncátlan fiút házi fenyték végett szüleihez kísérte.

Parcellázott birtok. A nyitrai püspöknek *vágpüspöki* (Trencsén-megyé) 258 birtokát, az *ottani gazdák* parcelláinkint vették bérbe s az egy évi bérösszeget azonnal be is fizették. A helyesen értelmezett s a keresztény nép boldogulását célzó szociális gondoskodás ezen ujjabb ténnyel valószínűsíthetően örülhet mindenk, a ki sohaig elhagyott keresztény népünk jólétét szívén viseli. Kívánatos volna, hogy a szomszéd vág-egyházi birtok is ily módon adassék bérbe.

Állandó lelkigyakorlatok papok számára. A budapesti Jézustársasági rendházban minden héten, hétfőn este 7 órakor újra kezdődik a lelkigyakorlat és tart 3—5—8 napig kinek-kinek tetszése szerint. — Akik részt akarnak venni, már egy héttel előbb jelzik óhajukat ezen címen: Budapest VIII., Mária-utca 25. sz. P. Bús S. J. házfőnök

Tolvaj iparos-tanonok. Morvai Jenő, Sztrapka Ferenc, Weisz Antal, Vasák Pál, Ruttkovszky Sándor és Szteszál János nyitrai iparos-tanonok mult hó 29-én a javítás alatt álló vármegyeházi építő-állványaira felmásztva, behatoltak az épület belsejébe s az ott elcsomagolt hivatalos könyvekből egy csomót elloptak. A könyvek egy részét az utcán elhajította a legelső megérkező jötték reá a lopásra is. A 11—18 év közötti fiatal bűnösöket megérdemelt módon fogják megbüntetni.

Tűz. Mult hó 30-án az esti órákban veszedelmes tűzfény világította meg Nyitra környékén az Ujhegy táját. A tűz azonban szerencsére csak kisebb jellegű volt, a mennyiben Sindolkán egy jégverem teteje gyulladt ki, melyet az ottani cselédség minden nagyobb veszedelem nélkül csakhamar eloltott.

Egy elmebeteg szökési kísérlete. Pintes Mihály, pogrányi gazdálkodó e hó 1-jén kocsiján Ernszt József 36 éves csendes elmebeteg vitte, a kit a nyitrai vármegyeyi közpórházból csak az imént kapott házi ápolásba. Midőn a Hid-utcán keresztül haladtak, az elmebeteg hirtelen kiugrott a kocsiból, a Krammer-féle fatelepbe futott be s ott oly nyomtalanul eltűnt, hogy hossz-szas keresés dacára sem tudták megelni. Már az volt a feltevés, hogy a beteg a fatelep mellett elfolyó Nyitra folyóba vetette magát, midőn nagy-sokára ismét észrevételül felbukkant a deszkarakások mögül az elmebeteg, s a gazda nagy öröme folytatták az ezen incidenssel megszakított útjukat haza felé.

Biciklisták veszedelme. Ifj. Novotny József, nyitrai lakos mult hó 29-én vigyázatlan kerékpározása folytán a Rév-utcában Bartolen Ilonka 4 éves leánykát elütötte, aki azonban csak kisebb sérülést szenvedett. — Nagyobb baj érte Zsabokreki Imre nyitrai ifjút, a ki mult hó 28-án a Tóth Vilmos utcában kerékyározván, egy nagy vidéki kóbor kutya megtámadta és bal lába alsó combján veszélyesen megharapta. A pecérek üldözöbe vették a kutyát, el is fogták, midőn azonban a szállító kocsiba akarták helyezni, kimenekült kezeik közül s eltűnt. A megmart fiatal embert biztonságból a Pasteur intézetbe szállítják.

Tömeges tolvajlások. Mikács József, nyitrai Rákóczi út 44. szám alatti lakásán ismeretlen tettes a ruhaszekrényből egy ezüst órát lánccal, valamint egy arany gyűrűt, 60 korona értékben elloptott. — Vachal Vilmosné, nyitrai Kálvária-uti lakosnő lakásába a nyitott ablakon ismeretlen tettes bemászott, s onnan 38 korona készpénzt vitt el. — Holka Istvánné városi kocsis neje, mult hó 28-án egy ismeretlen nőnek adott szállást, a ki reggelre 2 drb zseborát és különféle ruhaneműt lopott tőle, s ismeretlen helyre távozott.

Egy lókupec garázdálkodása. A lipótvár-nyitrai vonalon e hó 2-án Wertheimer Adolf nagybossányi lóalkusz, notórius vásári alak egy szakaszba került a nyitra felé utazó Csulák Lajos ólehotai plébánossal, hol kivüle még ez utóbbinak bátyja Csulák Ferenc wieni lakos, valamint Cucor Sándorné úrnő, trencsényi vasuti hivatalnoknő utazott. Wertheimer a nem dohányzó szakaszában vigan füstölt s midőn Csulák plébános udvariasan figyelmeztette, hogy a dohányzástól itt tartózkodjék, a lókupec a leggyalázatosabb szavakkal kelt ki a plébános, majd az egész utazó társaság ellen, éktelen lármát, káromkodást és szidalmazást vitt végbe s szidalmazásában, pappal lévén dolga, még a vallás kicsúfolására is vetemedett. A társaság más szakaszba menekült az inzultáló és dühöngő ember elől, majd a kalauz segítségét akarta igénybe venni, a lókupec azonban vérszemet kapva, szakaszról-szakaszra követte szidalmával a társaságot, a kalauz pedig gyámoltalanul, közönyösen szemlélte az egész jelenetet, a nélkül, hogy az inzultáló ember megfékezésére legcsekélyebb kísérletet tett volna. Csak Nyitrára való érkezésük vetett véget a botránynak, hol a megtámadottak a rendőrség oltalmát vették igénybe. A késő esti órákban az egész utazó társaság panaszat a rendőrség felvette s a botránnyal okozó lókupec méltó büntetését nem fogja elkerülni. Az egész dologban csak az a leg-feltűnőbb, hogy az eset civilizált országban s a

magyar államvasut vonalán a nélkül történhetik, hogy a védtelen utas a vasut részéről a legcsekélyebb védelemben részesülne. Wertheimer Adolf hasonló botránnyokért, melyeket az egyes vásárok alkalmával itt Nyitrán követett el, már többször volt büntetve s jó volna, ha vásári működését a rendőrség minél éberebb figyelemben részesítené s az ily alakok garázdálkodását a városból való kitiltásuk által megakadályozná.

A belpataikai templom fődése. Privigyéről írják lapunknak: A belpataikai templomot újból kell fődetni. Az illetékes tényezők, mint értesülünk, egy privigyeyi zsidó-céggel tárgyalásokba bocsátkoztak, hogy ezt a munkát azzal végeztessék. Pedig biztosan állíthatjuk, hogy a *handlovi fogyasztási és értékesítő* szövetkezet a legelső helyen áll mindennemű építkezési és fedési munkák szállításában. Csak a legutóbbi időben 70 házat és 200 melléképületet fedetett és ezzel megmutatta azt, hogy nem csak üzleti élelmesség van benne, hanem a vállalkozások iránti készség és képesség is. A szövetkezet készséggel vállal kötelezettséget az iránt, hogy a belpataikai templomot a jelenkor legjobb fedő-anyagával „sempiternittel“ fedi be ugyanolyan áron, a milyen áron azt a privigyeyi zsidó-cég — mindenestre gyatrább anyagból — ajánlja. A sempiternit ugyanolyan táblákban van, mint az Eternit, csak hogy sokkal magasabb hő képes kiállni és kevesebb vizet vesz fel. A szövetkezet ezt a munkát nem nyereség vágyból akarja végezni, hanem, hogy versenyképességét igazolja s ezáltal a rudnói völgyben is megkezdhesse azt a hasznos és áldásos tevékenységet, melyet nem csak a Handlova-völgyben, hanem Trencsén és Turóc megyékben is felvitat.

A vágsejlye-negyedi h. é vasut pénzügyi része hir szerint már rendezve van. A szóban forgó 19 km. hosszú vasut engedélyese Pongrácz Kálmán nyitrai közjegyző, a ki a tervezési munkálatokat Pállos Ármán budapesti mérnök vállalkozóval készítette. A vasut építési tőkéje a mult év december havában megtartott engedélyező tárgyalás alkalmával 1,800,000 koronában lett megállapítva.

Országos Zarándoklat a Szentföldre. Nagyságos és főtiszt. dr. Giesswein Sándor kanonok, biersi apát, országgy. képviselő vezérlete alatt és számos pap közreműködésével Országos Zarándoklat indul f. évi október hó 1-én a Szentföldre, a melyet a Szentföld magyarországi hivatala rendez.

Árak: I. oszt. 700., II. oszt. 550., III. oszt. 300 korona. Programokkal és felvilágosításokkal szívesen szolgál a Szentföld magyarországi biztosi hivatala Budapest, II., Margit-körut 23. szám. Plebánia hivatal. 106. 3—15.

Országos Zarándoklat Lourdesba. Augusztus hó 8-án indul Budapestről Nagyboldogasszony ünnepére, Főtiszt. Dr. Várossy Gyula kalocsai érsek úr Ó Nagyméltósága védnöksége és 12 pap lelki vezetése alatt. Árak 8 napi elsőrangú ellátással együtt: I. oszt. 460., II. oszt. 320., III. oszt. 210 korona. Programokkal szívesen szolgál Főtisztelendő Fehér Ferenc plebános úr Ebed, Esztergom m. 107. 3—7.

Ugyancsak Országos Zarándoklat indul aug. hó 30-án a kisasszony napi körmenetre Lourdesba és ezzel kapcsolatosan Rómába Ó Szentsége jubileumára. Árak 11 napi elsőrangú szállodai ellátással együtt: I. oszt. 560., II. oszt. 450., III. oszt. 260 korona. Programokkal szívesen szolgál Főtisztelendő Pasztorek István plebános ur Tokol, Pest megye. 107. 3—7.

Közgazdaság.

Díjshabás és közlekedési osztály. A pozsonyi kereskedelmi és iparkamarának egy igen fontos intézkedéséről veszünk hirt, t. i. a kamarában díjshabási és közlekedési osztály létesített, melynek célja, hogy a kereskedői és iparos köröknek a tarifák és egyéb hasznos közlekedési teendők tekintetében segítségére legyen. Tudvalevő dolog, hogy mennyire nélkülözhetetlen pl. a díjtételek ismerete üzletkötéseknél és ár-kalkulációknál.

A pozsonyi kereskedelmi iparkamaránál működő díjshabási- és közlekedési osztály, mely a kerületéhez tartozó Pozsony szab. kir. város, Nyitra-, Pozsony-, Trencsén- és Turócvármegyék érdekeltiségeinek díjtalanul áll rendelkezésére.

A díjshabási- és közlekedési osztály a következő ügyekben ad felvilágosítást, önkényt érte-tőleg felelősség nélkül:

I. Az áruszállításnál a vasuti és hajózási díjtételeket (tarifákat) közli.*

II. A vasuti és hajózási közlekedést érdeklő egyéb kérdésekben — a fuvarlevelfelvizsgálat kizárásával — a lehetőséghez képest útbaigazítást ad.

III. A kereskedelmi és ipari forgalomban használt magyar nyelvű levelezés tökéletesítése céljából átnézi a bemutatott árjegyzékeket, kör-és reklámiratokat, s azokra nézve a magyar nyelv szempontjából megteszi észrevételeit. Nagyobb füzetek, könyvek vagy sürgősebb munkák átnézése csak kivételes esetekben vállalható el.

Hogyha készkiadások merülnek fel s azok megtérítése válik szükségessé, az érdekelt fél külön értesítést kap.

Írásbeli felvilágosítások válaszbélyeg csatolása mellett kérendők.

* Fontos tudni való! A díjtételekre (tarifákra) vonatkozó kérdéseknél a következő adatok közlése szükséges: a) a szállítandó áru megnevezése (közlekedési leírása, nyers vagy kikészített állapota, más árucikkkel való összetétele, esetleges vásári elnevezése stb.), b) a csomagolás neve (zsákokban, hordókban, ládáknak vagy kötegekben stb., vagy csomagolatlanul?), c) az áru súlya (darab- vagy kocsirakományu áru?), d) a rendeltetési állomás és ország, (oly városoknál, hol több pályaudvar van, ennek pontos megjelölése.) e) esetleges útirány-előírás (a mennyiben az előírt útirány a díjazást befolyásolja), f) a szállítás gyors- vagy teherárúként történik-e?

Irodalom.

Petőfi-könyvtár címmel Endrődi Sándor és dr. Ferenczy Zoltán a Petőfi-kultusz ápolására, a lángelkű költő életviszonyaira és költészetére vonatkozó adatok összegyűjtése, feldolgozása, s részben a nemsokára készen álló Petőfi-ház anyagának ismertetése céljából új vállalatot indítottak meg, mely két havonként 8—12 ives, és 1 kor. 20 filléres füzetekben jelenik meg, izléses kiállításban, illusztrálva.

Ennek a sokat ígérő vállalatnak első füzetét, mely azonban kötetnek is beválik, most vetük Kéry Gyula: Friss nyomon, című műve képeben.

Kéry Gyula évek óta járja az országot, egyenkint keresi fel a nagy költő életében emlékezetes helyeket, s a hol lehet összegyűjti emléktárgyait és a még életben levő kartársak előadása után minden adatot följegyez a költő életéből.

E memoir-gyűjteményből valók azok az érdekes és értékes adatok is, melyeket Kéry Gyula fentebb említett, pompásan megírt könyvében feldolgozott. Az új adatokban bővelkedő visszaemlékezésekből egy érdekes epizódot közlünk lapunk mai tárcájában.

Nyilt-tér.

(E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.)

A „Nyitra“ c. helyi lap f. évi július 2-án megjelent számában Aujeszky József malomtulajdonos személyére és az üzem menetére vonatkozó oly közlemény jelent meg egy az ismeretlenség homályába burkolódzó egyéntől, melyre nézve azon üzleti feleink felvilágosítására, kik a lapocska közleményét esetleg olvasták, felvilágosításul a következőket vagyok kénytelen kijelenteni:

A közlemény minden betűje mint tendenciózus szemén-szedett hazugság teljesen légből kapott. Mióta a malom tisztviselője vagyok, bő alkalmam volt tapasztalni, hogy a malom minden egyes alkalmazottja a legmesszebbmenő családias jó bánásmódban részesül s munkaképessége a legcsekélyebb mértékben sem használatik ki jogtalanul. Erről bárki nem csak a telep személyes megtekintése által meggyőződést szerezhet, hanem fényesen bizonyítja ezen körülményt az is, hogy a cég ellen fenállása óta az alkalmazottak részéről ez ideig még semmiféle panasz sem hatóság előtt, sem ezen kívül nem fordult elő. A tulajdonos kapzsiságára irányuló vád egyszerűen abszurdum s közismert dolog, hogy társadalmi téren a közjó előmozdításán mindig az első sorban van. Végül a mennyiben a nyomdafestéket fogyasztó ez idő szerint még ismeretlen „homo sapiensnek“ közleményével egy vádján felül álló cég reputációjának rosszakaratu meg-rágalmazása volt a célja, atyailag és szeliden figyelmeztetem, hogy a jövőre nézve az ily szabású revolverezéstől tartózkodjék, mert ellenkezőleg a revolverre malomkövel sujtok.

Nyitran, 1908. július 3.

Májeszky Jenő,
malom-könyvelő.

597/1908. vhtó szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nyitrai kir. járásbírósnak 1907. évi 340. számú végzése következtében Foncier biztosító társaság javára **Csekey Aurél** most nyitrai lakos ellen 1366 korona 50 fillér s jár. erejéig 1907. évi október hó 19-én fogatottosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1039 koronára becsült következő ingóságok, u. m. bútorok, szőnyegek, képek és egyéb ingók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nyitrai kir. járásbírósnak 1908. évi VI. 97/3. számú végzése folytán 207 kor. 56 fillér tőkötvetelés és 6% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 6 korona bíróilag már megállapított költségek erejéig, **Csekey Aurél** lakásán leendő megtartására **1908. évi július hó 15. napjának délutáni 5 órája** határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igénylők, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni. Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nyitrán, 1908. évi június hó 28-án.

(P. H.)

Vályi,

116. 1-1.

kir. bir. végrehajtó.

Egy jó házból való fiatal leány, ki magyarul, németül és tótul beszél, felvétetik: **Aitner Ferencz** csemegeüzletében, Nyitrán.

99. 5-5.

3345/1908. tk. sz.

Árverési hirdetmény.

Özv. Gulyás Mihályné szül. Tóth Máriának **Sinkovics Ferenc** elleni 184 korona s jár. iránti végrehajtási ügyében a végrehajtási árverés Ürmény község 811. számú betétben foglalt I. 1-5. sor 100/1., 101., 102., 103. 104. hrsz. 205/a. 205/b. hrsz. 209 K. 20 fill. váltáságtól terhelte beltelek B. 1. a. Sinkovics Ferenc (nős volt Halász Erzsébettel) nevén vezetett 1/10 részére valamint a végrehajtási törvény 156. §-a alapján B. 2-6. a. kisk. Sinkovics Ferenc, József, Julia, István és Mária nevén vezetett 1/10 részére vagyis az I. 1-5. sorsz. egész beltelekre 974 korona megállapított kikiáltási árban elrendeltetett és ezek az ingatlanok az **1908. évi szeptember hó 7. napján d. e. 9 órakor** Ürményben a község házában megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási árban alul is eladati fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 100%-át, vagyis 97 korona 40 fillért készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban bánatpénzkép a kiküldött kezéhez letenni.

Az árverési feltételek a nyitrai kir. törvényszék tkvi irattárában és Ürmény község előljárási irattárában tekinthetők meg.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóság, Nyitrán, 1908. évi június 5-én.

(P. H.) *Olvashatlan aláírás*

117. 1-1.

kir. tvszéki bíró.

Alapított 1869-ben.**Nyitrai Népbank**
mint részvénytársaság

elfogad betéteket a legjutányosabb feltételek mellett, leszámítol váltókat betéti könyveket; kölcsönöket ad ingatlanokra a legkisebb kamatláb és szabott ügyvédi díjak mellett amortizációra különböző tervekben; előleget ad sorsjegyek-, részvények- és másnemű értékpapirokra; elad és vesz mindennemű értékpapirt napi árfolyamban; felvilágosítással szolgál és mindennemű megbízást teljesít: bank-, pénz- és biztosítási ügyekről.

5. 12.

Az igazgatóság.

Székháza Városháztér 3. sz.

Egy jó házból való fiu tanoncnak felvétetik **Muszár István** könyvkereskedésében

NYITRÁN.

114. 2-2.

Kerékpár „szabadfutó“ original [a. angol (Cowentry) gyármányú, eredeti ára 380 kor. kifogástalan karban (ötször használva) 150 koronáért eladó Ntapolcsányban, Pokorny János úrnál.

113. 2-2.

Szolid és pontos kiszolgálás!

Gombár István

úri és női fodrász

Nyitrán, Tóth Vilmos utca II. sz.

Ajánlja a mai kor igényeinek teljesen megfelelő higiénikusan berendezett

díszes úri és női fodrász-termét.

Végez és raktáron tart mindennemű e szakmába vágó úri és női hajmunkát, úgymint hajbetétet, frizeteket, loknikat, frufrukat, egész és félpárokákat, hajfonatokat minden színben, női fésülést, haj- és szakálfestést, ugyszintén tyukszemvágást jutányos áron.

92. 8-52.

Vesz vágott és kifésült haját.

Előfizetéseket üzleten kívül is elfogad.

Minden előfizető a kiszolgáláshoz szükséges keféket, fésűket, hajport, bajuszkötőt, szivacsot s a többi tartalmazó fiókot kap.

Kifésült hajból fonatokat, loknikat s egyéb hajmunkákat a lehető legolcsóbban készít.

Vidéki megrendelések pontosan a beküldött hajminta szerint lelkiismeretesen, utánvét mellett eszközöltetnek.

Szolid és pontos kiszolgálás!

Aki óhajt jó, friss, fehér akácfaméz

venni, forduljon **Sarlay Ádám** kereskedő céghez

NYITRA

5-10 kgm vételnél 1 korona. Ugyanott 96% „kék kő“ szálló permetezéshez 1 kgm 80 fillér.

109. 3-3.

Legmegbízhatóbb cég!

Kitüntetve az Országos Ipar-egyesület nagy ezüst érmével.

SULGAN ANDRÁS

42. 22-52.

CIPÉSZ

NYITRÁN, MEGYEHÁZ-U. 7.

Ajánlja a nagyerdemű közönség szives figyelmébe modern berendezésű

nagy cipőraktárát

Továbbá ajánlja felsőrész készítményeit és bőrkereskedését a t. cipészmaster urak figyelmébe. Raktáron tart legjobb bel- és külföldi bőroket: angol bagaria, chevreaux, box és borjubört stb., valamint az összes cipész kellékeket. Mérték utáni felsőrész kidolgozására különös gond fordítatik. Vidéki megrendeléseket gyors és pontos kiszolgálás mellett eszközöl nagyban és kicsinyben. Érzékeny hibás nővésű lábakra nagy figyelem fordítatik.

Legmegbízhatóbb cég!**TANONCNAK**

ajánlkozik fűszerkereskedésbe egy 13 éves tót fiú, ki valamit németül is beszél. A fiúról bővebb felvilágosítással szolgál **Badik József** pleb. Sziklaszoros (Trencsén m).

111. 3-3.

SEILNACHT JÓZSEF

= képfaragó, oltárépítő és aranyozó =
templom művészeti műterme

GALGÓCZ

(Nyitra megye).

Németprónai templom főoltára 1907.

46. 21-24

Oltárok, szószékek, keresztelő-kutak, szobrok és keresztúti állomások stb. izléses készítése.

Régi oltárok átalakítása és diszítése.

Vázlatokat és költségelőirányzatokat díjmentesen küldök.

DRÉHER ANTAL SERFŐZŐDE R. T. BUDAPEST, KÖBÁNYA.**A híres Dréher-féle kőbányai sör**

hordókban és palackokban Nyitra vidéke részére kizárólag csak is nálunk kapható.

115. 2-3.

Kramer Adolf és Fiai Nyitrán.

Nagyérdemű közönség!

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy a kőbányai első Magyar részvény serfőződe **képviselőtét átvettük** és **kizárólagosan** ezen közkedvelt legjobb gyártmányt úgy hordókban, mint zárt palackokban hozzuk forgalomba, a palacksőr hamisítatlan, naponta friss eredeti töltésben kapható.

Figyelmeztetjük a n. é. közönséget, csak azon palacksőrt eredeti töltésnek elfogadni, a hol a dugón **Részvényserfőződe Kőbánya** ki van égetve.

Kérjük a n. é. közönség támogatását és előre biztosítjuk a legjobb kiszolgáltatásról.

Bäck Márk és fia,

101. 4-4.

Rákóczi-út 1. Telefon: 58.

:: Alapított 1810. ::

Aubertein és társa

:: Chalons S/M. ::

francia pezsgő gyár.

Egyedüli főraktár Nyitra és és vidéke részére

Einzinger József

fűszer és csemege kereskedőnél, mint főraktáros ajánlja eredeti gyári árban „Fleur de Eparnay” pezsgőt, palackját 7 koronaért.

:: Alapított 1810. ::

31. 9-14.

SINGER Co. VARRÓGÉP RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

NYITRA, VÁRMEGYEHÁZ-UTCA 15. SZÁM.

94. 7-52.

Ezen jelzésen ismer-

hetők fel azon üzle-

tek, a melyekben a

SINGER-varró-

gépek árusítatnak.

Ezen jelzésen ismer-

hetők fel azon üzle-

tek, a melyekben a

SINGER-varró-

gépek árusítatnak.

Óvjuk ezennel vevőinket leghatározottabban oly gépektől, melyek más kereskedők által „Eredeti Singer” név alatt ajánltatnak. Miután mi gépünket sohasem adjuk kereskedőknek, a más oldalról ajánlott „Eredeti Singer” gépek csak régi, használt, harmadik kézből beszerzett varrógépek lehetnek, melyekért nem garantálunk és az esetleges pótrészeket nem szállítunk.

WEIGL ANTAL PAPI ÉS POLGÁRI SZABÓ NYITRÁN.

146.

Ajánlja jól berendezett legfinomabb bel- és külföldi szövetekből álló raktárát, — valamint

férfiszabó-műhelyét,

melyben úgy egyházi, mint világi urak számára mindennemű ruhát, ugymint téli és nyári öltözeteket, felöltöket, reverendákat, címádkat, muccumokat, biretumokat stb. izlésesen és pontosan készít.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl.

VEREBÉLY GÉZA LEGNAGYOBB S FŐVÁROSI MODERN BERENDEZÉSŰ ÚRI- ÉS NŐI-DIVAT ÁRÚHÁZA NYITRÁN, Tóth Vilmos utca 4. sz. alatt (a Szarvas-szálloda mellett)

NŐI DIVAT: Legujabb tavaszi kosztüm alj és blúz kelmék, voilok, batiszt és zefir különlegességek, **feltűnő olcsó árban,** nagy választékban. Kitűnő állású fűző, keztű, napernyő ujdonságok. — **Szolid** fehéreneműek, asztalneműek és vásznak. — **Nagy szonyeg-raktár.** — **Minden szombaton nagy maradék vásár** mélyen leszállított árakban.

FÉRFI DIVAT: Legujabb tavaszi kemény- és puha kalap **ujdonságok.** Sétabotok, keztűk. Esernyők. Pénz és szivartárcák. Nyakendőkben óriási választék. Megbízható férfi fehéreneműek. Elsőminőségű gallérok 6³/₄ cm. magasságig tucatja K 4-70 dbja 40 fill., 1 tucat kézelő 24 cm.-ig tucatja K 7.— 1 pár 60 fill.

Szigoruan szabott árak. Azonnali fizetésnél 5% pénztári engedmény.

VÉGELADÁS!!

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Nyitrán 10 év óta fönnálló rövid-, szövött- és kézimunkaárú

üzletemet feloszlatom

és a raktáron lévő összes árut — mélyen leszállított árak mellett —

hatóságilag engedélyezett végeladásban elárusítom.

104. 4-4.

Kiváló tisztelettel

Dániel Izor.

Mielőtt
személy-, jelző- v. építési
KÖLCSÖN
íránt intézkednék,
kérjen díjtalanul prospektust
MELLER L. EGYED
BUDAPEST
IX., Lónyay-utca 7.
Telefon-Interurbium
46-91.

Alapított
1897-ben.

Alapított
1897-ben.

165. 23-52.

Kenczler Lipót szücsmester Nyitra Erzsébet-út 13.

Óvakodjunk a molyoktól!

Óvakodjunk a molyoktól!

Csak egy minden tekintetben megbízható intézet van, a hol **szörme árúinkat**, a nyári idény alatt, **moly kár ellen megóvhatjuk**, és ez **Kenczler Lipót** szücsmester vezetése alatt áll.

MIT IGYUNK?

hogyan egészségünket megóvjuk, mert csakis a **természetes szénsavas** ásványvíz erre a legbiztosabb óvoszer.

Minden külföldit
fölmúl **háznk**
természetes
szénsavas vizek
királya:

a mohai **ÁGNES**-Forrás

Millenniumi nagy
éremmel kitüntetve.
Kitünő asztali bor-
és **gyógyvíz**, a
gyomorégést

rögtön megszünteti, páratlan étvágygerjesztő, használata valódi áldás gyomorbetegségeknél.

Mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsav-tartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógsóknál fogva kitünő szere a legkülönbélebb **gyomor-, légcső- és húgyszervi betegségeknél**. Azért tehát

Használjuk a mohai **Ágnes**-forrást, ha **gyomor-, bél- és légcsőhuruttól** szabadulni akarunk.

Dr. Kéty.

Használjuk a mohai **Ágnes**-forrást, ha a **vesebajt** gyógyítani akarjuk.

Dr. Kövér.

Használjuk a mohai **Ágnes**-forrást, ha **étvágyhiány** és **emésztési zavarok** állanak be.

Dr. Gebhardt.

Használjuk a mohai **Ágnes**-forrást, ha **májbajoktól** és **sárgaságtól** szabadulni akarunk.

Dr. Glass.

Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden **kérés értékű mesterségesen szénsavval telített víznél**, sőt a szódavíznél is **olcsóbban adja**, hogy az **Ágnes-forrás vizét** a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse.

Kedvelt borvíz!

Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

Kedvelt borvíz!

Olcsóbb a szódavíznél!

Főraktár: AITNER FERENC ÚRNÁL, NYITRÁN.

68. 14-24.

FELTÜNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

2. 52.

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.